

Motion till riksdagen

1989/90:Ju624

av Allan Ekström och Nic Grönvall (båda m)

Häleri

Den alltmer omfattande handeln med narkotika, som förekommer särskilt i storstäderna, finansieras till stor del genom stöld och andra förmögenhetsbrott.

Den sålunda brottsligt åtkomna egendomen måste därefter omvandlas i pengar, vilket i sin tur förutsätter en fungerande hälerimarknad. Det gamla ordspråket "hälaren är så god som stjälar" är uttryck härför.

Kraftiga insatser mot den växande hälerimarknaden är helt nödvändiga, så mycket mera som nuvarande ordning är otillfredsställande: man kan här tala om "tandlöshet". Vad som är otillfredsställande är inte främst att det många gånger utdöms alltför lindriga straff utan i stället att brottet häleri är så konstruerat att det fordrar ett i det särskilda fallet *bevisat förbrott*. Det är allmänt omvittnat av poliser, åklagare och domare att just detta krav kan leda till stötande resultat.

Vid husrannsakan förekommer det att polisen påträffar stöldbegärlig egendom såsom bilradioapparater med avklippta sladdar, helt nya videoapparater, smycken eller dyra dampälsar. I sådana och liknande situationer är det ofta ogörligt för polisen att härleda den påträffade egendomen till någon anmäld stöld. Det saknas därmed målsägande och således styrkt förbrott. Polisen kan då bli tvungen att återlämna egendomen till innehavaren, trots att alla omständigheter otvetydigt talar för att egendomen är stöldgods.

Kravet på förbrott slopades visserligen år 1980, om befattningen med den ifrågavarande egendomen skett "i näringsverksamhet" eller motsvarande (näringshäleri). Det är emellertid självklart att detta undantag ej är tillräckligt: se även Ds 1988:27. Samma slag av invändning kan riktas mot den s.k. stöldgodslagen från 1974, eftersom även den kräver att egendomen åtkomits genom styrkt förbrott.

Resultatet av det anförda är att sådant stöldgods flyter omkring på hälerimarknaden som hade kunnat förverkas till det allmänna, försäsvitt lagen varit av annat innehåll. Redan i betänkandet "Förvärv i god tro" (SOU 1984:16) görs för övrigt samma iakttagelse.

Vill man bekämpa hanteringen av stöldgods på ett mera effektivt sätt, bör kravet på styrkt förbrott slopas helt och hållet, om alla omständigheter enligt livets regel oförtydligt talar för att egendomen frånhänts annan genom brott. Den tillfälliga omständigheten, huruvida polisen kan härleda egendo-

men till rätt borgenär eller ej, bör således inte i sig vara avgörande såsom fallet är i dag.

Mot. 1989/90
Ju624

Som framgått är huvudsyftet icke att kunna döma till straff i större omfattning utan att åstadkomma att påträffad egendom som typiskt sett är åtkommen genom brott skall kunna dras in till staten. Det torde röra sig om avsevärda belopp.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring av rekvisiten för häleri i 9 kap. 6 § brottsbalken som förordats i motionen.

Stockholm den 24 januari 1990

Allan Ekström (m)

Nic Grönvall (m)